

NORD

Se oftere mot nord, du får rødere kinn.

Finn den ulendte stien. Hold den.

Den er kortere.

Nord er best.

Vinterens flammehimmel, sommernattens solmirakel.

Gå mot vinden. Klyv berg.

Se mot nord.

Oftere.

Det er langt dette landet.

Det meste er nord.

ROLF JACOBSEN

Nordområdenes betydning for Norge

Foredrag på Ski Rotary Klubb, Ski, 30. april 2007.

Regjeringens Nordområdestrategi

Da regjeringen på et møte Tromsø 1. desember ifjor presenterte sin såkalte Nordområdestrategi, var dette en begivenhet som var imøtesett med stor oppmerksomhet i media. Og utenriksministeren selv var ikke snauere enn at han uttalte at *”På ett år er nordområdene blitt en ny dimensjon ved norsk utenrikspolitikk. ... I løpet av det siste året er nordområdene plassert på Europa-kartet. Utenlandske beslutningstagere har fått øynene opp for at nordområdene har betydning langt ut over Norges grenser”*.

Nordområdestrategien er et vakkert illustrert verk på 61 A-4-sider, som inneholder om ikke noe for enhver smak så iallfall ganske mye for ganske mange.

Her kunne man bl.a. lese at de politiske hovedprioriteringene i regjeringens strategi for nordområdene er som følger:

1. Norge skal utøve myndighet i nord på en troverdig, konsekvent og forutsigbar måte.
2. Vi skal være helt i front internasjonalt når det gjelder utvikling av kunnskap om, for og i nordområdene.
3. Vi skal være den fremste forvalter av miljøet og naturressursene i nordområdene.

4. Vi vil legge til rette for at petroleumsvirksomheten i Barentshavet får størst mulig betydning for norsk og nordnorsk kompetansebygging og for lokal og regional næringsutvikling.
5. Vi vil at nordområdepolitikken skal bidra til å trygge urfolkenes livsgrunnlag, næringer, historie og kultur i nordområdene.
6. Vi vil videreutvikle folk-til-folk-samarbeidet i nord.
7. Vi vil styrke samarbeidet med Russland.

Så kan man jo gjerne spørre om alt dette egentlig er så epokegjørende. Noen av oss som har vært opptatt av nordområdespørsmål gjennom en generasjon eller så, kan lett få en følelse av at alt dette har vi jo hørt før - ”déjà-vu”.

Det får heller våge seg. Hovedsaken ved å legge frem et slikt dokument med en så pompøs merkelapp som ”Nordområdestrategi”, var jo ikke å oppfinne hjulet på nytt, men å sette ord på hva man konkret ønsker og akter å gjøre.

Når så er sagt, vil jeg gjerne presisere at regjeringens Nordområdestrategi ikke er temaet for mitt foredrag her. Når jeg likevel nevner den slik innledningsvis, er det fordi det forhold at regjeringen har satsset så mye på å presentere en slik sak med en så høy profil, i seg selv illustrerer noe av Nordområdenes betydning for Norge.

”Nordområdene” – et politisk begrep

Når vi snakker om ”nordområdepolitikk”, ligger det som et underforstått premiss at vi har en slags oppfatning av hva begrepet ”nordområdene” er for noe.

Selv vokste jeg opp i Finnmark på 40-50-tallet. Ingen brukte dette uttrykket dengang. (Ikke var det så mye snakk om ”Barentshavet” heller – vi hadde Nord-Ishavet og Østhavet, men Barentshavet var et eksotisk havstykke langt unna Norge, innpå 1000 km lenger øst enn det som idag omtales som Barentshavet). I min magisteravhandling for over 35 år siden om ”Norsk Polarpolitikk” vil man også lete forgjeves etter ordet ”nordområdene”. Såvidt jeg kan erindre var det Knut Frydenlund som lanserte uttrykket etter at han overtok som utenriksminister høsten 1973. Og siden har det vært brukt med jevne og ujevne mellomrom – og ikke minst, med varierende innhold. Det siste kan det være greit å være obs. på. Fjernsynsfiguren Fleksnes uttalte engang følgende dypsindighet om *trekkspill*: - Trekkspill ja, - det er et *tøyelig* begrep.

Og dét gjelder også ”nordområdene”.

Nordområdene er ikke et geografisk stedsnavn. Ordet betegner ikke noe klart avgrenset territorielt begrep. Det er først og fremst et *politisk* begrep som brukes om våre nordlige landområder, havområder, nærområder og nabo-områder – vekselvis eller samlet, i den grad de kommer i fokus for den offentlige oppmerksomhet og blir profilert som politiske satsingsområder. Derfor er det meningsfylt å snakke om norsk nordområdepolitikk, selv om begrepet har et både skiftende og tøyelig innhold.

Før jeg går videre, la oss stanse opp et øyeblikk og minne hverandre om at det heldigvis ennå ikke er slik her i landet at ”alt er politikk”. Dét gjelder også de spørsmålene og saksfeltene som kan innbefattes i temaet ”*Nordområdenes betydning for Norge*”. Når så er sagt, må jeg likevel innrømme at det nettopp er de politiske aspektene som utgjør min infallsvinkel til dette temaet – dette fordi det er disse tingene jeg har fulgt mest med i og følgelig kan mest om.

I norsk politikk og offentlig debatt er temaet ”*Nasjonale utfordringer i nord*” en stadig tilbakevendende klassiker. Det er et gammelt tema, det var gammelt allerede da Haakon V Magnusson anla Vardøhus festning i 1302. Det er et tema som fra tid til annen lanseres i ny, tidsriktig drakt, hvor budskapet gjennomgående er at *nettopp nå* er de nasjonale utfordringene i nord særlig aktuelle (og krever følgelig at det *nettopp nå* må tas ”pro-aktive grep” av ulike slag...).

Det er naturlig at det må være så, for Norge er og blir *nordvendt* (jfr. Rolf Jacobsens verselinjer).

Den norske selvforståelses nordlige dimensjon

Et blikk på globusen minner oss om at Fedrelandet er en arktisk utpost, en 2500 km lang steinrøys i Det Ytterste Nord, ”der ingen skulle tru at nokon kunne bu”. Norge er *Hav-riket*, der fjordene blåner – takket være Golfstrømmen som sørger for at landet ikke ligger konstant tilfrosset. Norge er *Landet under Polstjernen*, *Vinterlandet*, *Veien mot Nord* (for å bruke noen av våre mest salvelsesfulle klisjéer). At Norge er *nordvendt*, er en del av vår nasjonale selvforståelse. Som nasjon må vi konstant forholde oss til de utfordringer som ”*utviklingen i nordområdene*” byr oss.

Det dreier seg om nasjonale utfordringer over et bredt antall ulike felter, og det er tale om *permanente* såvel som *skiftende* utfordringer. Og selv om ”Nordområdene” ikke er noe eksakt geografisk begrep, utgjør nettopp geografien ett av de mest permanente parametere i denne sammenheng. Og geografien betyr idag – akkurat som da Vardøhus ble anlagt for over 700 år siden – naboskapet med Russland. Et naboskap på godt og vondt, et naboskap som har gjennomgått mange ulike faser, og som i vår tid kanskje er viktigere enn noengang tidligere (en påstand som sikkert kan diskuteres, og som ikke skal utdypes nærmere her).

Begrepet ”Norsk nordområdepolitikk” kan romme så mangt, fra innenrikspolitikk til utenrikspolitikk, fra distriktspolitikk inkl. næringsutvikling, forskning og kultur i fastlands-Norge, til sikkerhetspolitikk, fiskeri- og petroleumpolitikk til havs, miljøpolitikk på hjemmebane og i samarbeid med andre land, havrett og sokkelproblematikk og vår politikk på Svalbard. Saksfelter som er så forskjellige at det ikke alltid er lett å se noen indre sammenheng som eventuelt kunne gi grunnlag for en integrert, helhetlig politikk (for å bruke et par av vår tids mest populære honnøruttrykk). Ikke desto mindre er det nettopp dét som til stadighet forsøkes gjort.

Det er imidlertid ett aspekt som i større eller mindre grad preger de ellers høyst ulike elementer og komponenter i vår nordområdepolitikk, og det er forholdet til Russland: Kort sagt, hvordan vår politikk påvirker eller påvirkes av de norsk-russiske forbindelser.

Gjennom media og den løpende offentlige debatt blir vi hele tiden eksponert for de dagsaktuelle og konkrete enkeltsakene som inngår i dette helhetsbildet. For en bedre forståelse av dette bildet tror jeg at det er viktig at vi også forholder oss til det vi kaller politikken og historiens ”*lange linjer*”. Det kan være både tankevekkende og nyttig å foreta et lite tilbakeblikk. Ikke for å planlegge fortiden, men for bedre å kunne forstå og takle dagens utfordringer.

På sporet av den tapte tid

Jeg skal ikke skremme forsamlingen ved atter en gang å gå helt tilbake til 1300-tallet. La oss nøye oss med å se på situasjonen omkring 1970.

Vi befant oss dengang – for en drøy mannsalder siden – i en av Den Kalde Krigens mange kjølige faser. Dengang som både før og siden var ”*Stabilitet og Lavspenning i Nord*” Norges sikkerhetspolitiske motto, for ikke å si ”mantra”. Meldinger om den sovjetiske

styrkeoppbygging på Kola-halvøya og Nordflåtens utvidede øvelsesmønster i Norskehavet skapte frykt og utløste en bred debatt om sovjetmarinen og Norges sikkerhet.

Lille julaften 1969 var det funnet olje på Ekofisk i Nordsjøen, og i løpet av 1970 gikk det for alvor opp for oss at Norge var i ferd med å bli en oljenasjon, og at det også ville få konsekvenser i nord. Nordnorske politikere bad allerede da om at Barentshavet skulle åpnes for petroleumsvirksomhet.

Samtidig – i september 1970 – innledet Norge og Russland (dvs. Sovjetunionen) første runde i forhandlingene om avgrensningen av kontinentalsokkelen i Barentshavet – de såkalte delelinjeforhandlingene.

Og samme år bad Norge om forhandlinger med De Européiske Fellesskaper EF (nå EU) med sikte på medlemskap. Hvordan dét endte, vet vel de fleste.

Den debatten som vi hadde på begynnelsen av 1970-tallet var også preget av visjoner – store, hårete visjoner om de mulighetene som vi antok ville åpne seg i nord. Ett eksempel var forestillingen om en mulig åpning av Nordøstpassasjen ("Den Nordlige Sjørute") for kommersiell skipsfart mellom Europa og den Fjerne Østen. En annen visjon gjaldt mulighetene for utnyttelse av olje- og gassressursene i nord. Som et tidstypisk uttrykk for disse forventningene skal gjengis følgende betraktninger:

"At det finnes store oljeforekomster i nordområdene, betyr ikke nødvendigvis at vi står umiddelbart overfor en storstilet utvikling med omfattende utnyttelse av disse forekomstene. ... Men her må vi ha et fremtidsrettet utviklingsperspektiv for øye: Mens nordområdene idag er marginalområder i ressursammenheng, behøver dette ikke lenger å være tilfelle en 10-15 år frem i tiden. Dette vil i stor grad avhenge av utenforliggende faktorer, i første rekke energiforsyningssituasjonen i den industrialiserte del av verden. Såvel de nasjonale myndigheter som de multinasjonale oljeselskaper må treffe sine disposisjoner på bakgrunn av slike langsiktige vurderinger."

Dette var et sitat fra et foredrag som undertegnede holdt for godt og vel 32 år siden. Noen vil kanskje (f.eks. på bakgrunn av den manglende fortgang mht. utbyggingen av Stockman-gassfeltet) mene at ikke altfor mye har endret seg siden dengang. Dét kan jeg – et stykke på vei – være enig i.

Samtidig vet vi at våre nasjonale utfordringer i nordområdene likevel på mange måter har forandret seg enormt siden første del av 1970-tallet. Det har skjedd endringer som i historisk forstand må kalles epokegjørende – *paradigmeskifter*, som det heter i vår tids moteterminologi. Som de mest dramatiske – Berlin-murens fall i 1989 og Sovjetunionens kollaps to år senere, med globale konsekvenser, men også med regionale sidevirkninger i nord.

Samtidig kan vi i løpet av de årene som er gått se tilbake på en rekke enkeltbegivenheter som skulle forandre rammebetingelsene for, og tildels også karakteren av, vår nordområdepolitikk og de norsk-russiske forbindelsene.

Milepæler i utviklingen

Stikkordmessig skal følgende nevnes:

- Gjennom hele perioden utbygging av lovgivning og forvaltning vedrørende Svalbard, spesielt på miljøområdet.
- 1975 flyplass på Svalbard.

I årene 1975-82 ”*Det Store Hav-nåmet*”, med bl.a. følgende milepæler:

- 1975 Opprettelsen av en norsk Kystvakt.
- 1975 og 1976 Inngåelse av fiskeriavtalene med Sovjetunionen, herunder etablering av en Blandet Fiskerikommisjon.
- 1976 Lov om opprettelse av en norsk 200 n. miles økonomisk sone.
- 1977 Etableringen av Fiskevernsonen ved Svalbard.
- 1978 Inngåelse av avtalen om det ”Tilstøtende område” i Barentshavet (den såkalte ”Gråsoneavtalen”) med Sovjetunionen.
- 1980 Etableringen av Fiskerisonen rundt Jan Mayen.
- 1981 Avgrensingsavtale med Island vedrørende Jan Mayen-sonen.
- 1982 Fremforhandlingen av FNs Havrettskonvensjon.

Norsk-russisk samarbeid på miljøområdet:

- 1988 Etablering av den blandede norsk-sovjetiske miljøvernkommisjon.

Og etter Sovjetunionens sammenbrudd det nye samkvemmet med Russland i nord:

- 1992 Opprettelse av norsk generalkonsulat i Murmansk, russisk i Kirkenes.
- 1992-93 Etablering av Barentsregion-samarbeidet.

Samt videreutvikling av den folkerettslige tilstand i de nordlige havområder:

- 1993 Haag-dommen om prinsippene for avgrensningen mellom Jan Mayen og Grønland.
- 1995 Inngåelse av avtale Norge-Danmark om avgrensningen Jan Mayen-Grønland.
- 1995 Inngåelsen av FN-avtalen om fiske på det åpne hav.
- 1999 Inngåelsen av "Smutthull-avtalen" mellom Norge, Russland og Island.

Og andre begivenheter, som f.eks.:

- 2003 Den norske oljealderen gjør sitt definitive inntog i nordområdene i og med "Snøhvit"-utbyggingen.
- 2004 Norges sjøterritorium utvides fra 4 til 12 n. mil pr. 1. januar.
- 2006 Regjeringen lanserer "Helhetlig Forvaltningsplan for Barentshavet".
- 2006 Regjeringen lanserer sin "Nordområdestrategi".

Dette er eksempler på tildragelser som hver især og på ulik vis har bidratt til å forme eller modifisere perspektivene for våre nasjonale utfordringer i nordområdene. Som vi lett kan se: Her er det mye fisk, her det mye hav, og her er det mye forholdet til Russland.

Utviklingen gjennom disse 37 årene har brakt oss en ny og annerledes virkelighet. Men hvor annerledes er egentlig vår "nye virkelighet"?

En ny virkelighet?

Sikkerhetspolitisk avviker truselsbildet betydelig fra det vi dengang opplevde. Dengang gjaldt det Norges sårbarhet i Den Kalde Krigs kontekst. Denne konteksten er avløst av en situasjon hvor vi dels som følge av valg som vi selv har truffet ("det store havnåmet", avvisningen av EU-medlemskap), dels som følge av uforanderlige geografiske realiteter (først og fremst naboskapet med Russland) må benytte betydelige ressurser til en til tider ensom revir-markering. Vi er blitt en havressurs-stormakt, men det er en status som også innebærer en viss sårbarhet, med dertil hørende skranker for vårt handlingsrom. Vårt hav-regime er omfattende, men ikke alle elementer er like robuste. Spesielt Vernesonen ved Svalbard har vært utsatt for utfordringer fra parter som ikke anerkjenner legitimiteten i dette spesielle forvaltningsregimet.

Fortsatt er ”*Stabilitet og Lavspenning i Nordområdene*” vårt sikkerhetspolitiske mantra. Dette fordrer en finstemt balansegang. Vi har utviklet omfattende samarbeidsstrukturer i forhold til andre aktører i områder, fremfor alt Russland, men også EU (på fiskerisiden). Samtidig er det maktpåliggende å opprettholde den grad av evne og vilje til å demonstrere slik grad av fysisk makt som måtte være påkrevet for å opprettholde troverdigheten i de forvaltningsregimene som vi hevder i nord.

Og hva skjedde med de *delelinjeforhandlingene* som ble innledet i september 1970? Den saken er som kjent fortsatt med oss. Det er en sak som illustrerer og som er en påminnelse om viktigheten av at vi ikke taper *de lange linjer* av syne, - selv innenfor et tidsrom med så dramatiske og epokegjørende endringer som vi har kunnet obeservere gjennom den siste mannsalder. Avgrensingsforhandlingene pågår fremdeles, uten at det er noen gitt å kunne si når man vil være i mål.

Og her er vi også tilbake ved et kjerneproblem, som berører nesten hele spekteret av våre relasjoner med Russland i nord, både når det gjelder fiskeriforvaltning (herunder kontroll- og oppsynsproblematikken), petroleumsutvinning, miljøsamarbeide, atomsikkerhetsspørsmål osv., - og dermed det vi kan kalle *sikkerhetspolitikk* i videste forstand: Så lenge dette spørsmålet ikke er løst, så lenge vi ikke har en fast og endelig avtalt sjø- og sokkelgrense mot øst, vil vi måtte leve med en viss grad av usikkerhet.

Den nye nordområdesatsingen

Etter å ha tatt denne runden gjennom begivenheter og problemstillinger som gjennom siden 1970 har dannet bakteppet for norsk nordområdepolitikk, skal vi vende tilbake til dagens situasjon – eller nærmere bestemt, utviklingen gjennom de siste par-tre år. Her har det skjedd ganske mye, kanskje særlig på det retoriske plan, men også i form av den *nordområdesatsingen* som er nedfelt i en serie politiske dokumenter utgått fra både den forrige og den nåværende regjeringen.

Her kan først og fremst nevnes St.meld. nr.12 (2001-2002) ”Rent og rikt hav”, som bl.a. bebudet utarbeidelse av noe som ble kalt ”Helhetlig Forvaltningsplan for Barentshavet”. Dette gav støtet til en omfattende utredningsprosess, som i sin innspurt ble fulgt opp av den nåværende regjering og resulterte i fremleggelsen 31. mars ifjor av St.meld.nr.8 (2005-2006)

”Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)”.

Dette er et omfattende og ambisiøst dokument med formål å legge til rette for en langsiktig verdiskapning gjennom bærekraftig bruk av ressursene i havområdene, og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemåte og produktivitet. Forvaltningsplanen skal være et verktøy både for å tilrettelegge for verdiskapning og for å opprettholde miljøverdiene i området.

Planen skal videre identifisere tiltak som setter forvaltningen istand til å ivareta behovet for næringsaktivitet innen petroleumsutvinning, fiske og skipstransport, sett opp mot disses påvirkning på det arktiske havmiljø. Stikkordet her er *sameksistens* innenfor rammen av en *bærekraftig utvikling*.

Parallelt med utarbeidelsen av forvaltningsplanen ble det igangsatt en annen prosess, hvor et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg (det såkalte ”Orheim-utvalget”) i desember 2003 la frem et ruvende dokument med den spenstige titelen *Mot nord!* (med utropstegn) og den mer prosaiske undertitelen ”Utfordringer og muligheter i nordområdene” (Trykt som en NOU – Norges offentlige utredninger 2003:32, 127 sider). Jeg skal ikke gå nærmere inn på alle de kreative forslag som her ble presentert, men konstatere at denne rapporten dannet grunnlaget for det arbeidet som senere ble utført av regjeringen Bondevik II og som førte til fremleggelsen 15. april 2005 av St.meld. nr. 30 (2004-2005), - et ikke fullt så ruvende dokument med titelen ”Muligheter og utfordringer i nord”.

Tilbake til fremtiden

Dermed var nordområdene satt ettertrykkelig på den politiske dagsorden forut for Stortingsvalget 2005, noe som ble ytterligere bekreftet i det regjeringsskiftet som fulgte. I den såkalte Soria Moria-erklæringen ble det slått fast at regjeringen ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer. Hva dette skulle innebære, ble nærmere skissert av utenriksminister Støre i hans Tromsø-tale i november 2005, hvor han bl.a. lanserte et prosjekt som han har kalt Barents 2020. Utenriksministeren uttalte ved den anledning at det spesielt er et behov for:

”...å ta det helhetlige og samordnede grepet som skal til for at Norge skal lede an i utviklingen i nord. Regjeringen har derfor besluttet å lansere en langsiktig og tverrsektoriell satsning på forskning og utvikling i nordområdene. Vi kaller prosjektet Barents 2020.

Gjennom dette prosjektet skal vi skaffe nye russiske og vestlige partnere til norsk-ledede utviklingsprosjekter i nordområdene.

Barents 2020 skal få igang konkrete samarbeidsprosjekter – under norsk ledelse – som kan engasjere både Russland og vestlige land. Det skal fungere som et bindeledd mellom internasjonale kompetansemiljøer, akademiske institusjoner, næringslivs- og industriinteresser i ulike land som er opptatt av nordområdene.

To områder avtegner seg som sentrale for Barents 2020:

- *utvikling av petroleumsteknologi for nordlige områder der vi kan trekke på våre erfaringer fra Nordsjøen*
- *tiltak for å gi bedre kunnskap om hvordan vi kan mestre utfordringene knyttet til miljøet og ressursforvaltningen i nord.*

Gjennom prosjekter på disse områdene kan Barents 2020 bli et verktøy for å gjøre Norge til den sentrale forvalter av kunnskap og kompetanse i nordområdene. Vår ambisjon må være klar: Den er å befeste Norges posisjon som den ledende kunnskapsnasjonen. Vi skal være nyskapende. Det skal være til oss verden vil se for å forstå utfordringer og muligheter i nord”.

Så langt utenriksminister Støre i Tromsø for halvannet år siden.

Og så kan man spørre hva som har skjedd siden den gang?

Ett av de ”grebene” som utenriksministeren tillyste, ble tatt ved at utenriksministeren i juni ifjor gav Arve Johnsen i oppdrag å utarbeide en rapport om ”Barents 2020” med vekt på petroleumsvirksomheten. Johnsen ble bedt om å komme med forslag til en konkretisering av de politiske idéene bak ”Barents 2020” med hensyn til prosjekter, finansiering, organisering og fremdriftsplan. Resultatet ble en 46 siders rapport ”Barents 2020 – Et virkemiddel for en fremtidsrettet nordområdepolitikk”, som ble lagt frem i september ifjor. Rapporten inneholder spenstige tanker og forslag, men var først og fremst et diskusjonsgrunnlag, og ikke et forpliktende grunnlag for regjeringens videre arbeid med nordområdespørsmålene.

Jeg har allerede nevnt regjeringens ”Nordområdestrategi”.

Noe av svaret på spørsmålet om hva som er skjedd, er ellers å finne i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2007.

I UD's pressemelding i anledning av fremleggelsen av budsjettet står følgende å lese:

”Regjeringen vil at Norge skal være fremst når det gjelder nordområdekunnskap og kompetanse. Bevilgningen til Barents 2020 økes derfor fra 10 mill. til 20 mill. kroner. Barents 2020 skal finansiere prosjekter med særlig fokus på ressursutnyttelse, miljøforvaltning og næringsutvikling i nordområdene. Barents 2020 skal også fungere som et bindeledd mellom kompetansemiljøer, akademiske institusjoner, næringslivs- og industriinteresser i ulike land som er opptatt av nordområdene”.

Politiske satsingsområder, handlingsplaner og strategier har gjerne dét til felles at de til syvende og sist dreier seg om *penger* – nærmere bestemt *offentlige bevilgninger* – og enda nærmere bestemt, hvem som får eller forventer å få av skattebetalernes midler til å finansiere hvilke gjøremål. Dette gjelder oså for den *nordområde-satsingen* som det i de siste årene har vært så trendy å skape blest om. Så kan man jo stille seg et kjettersk lite spørsmål – er ikke disse tiltakene som inngår i den såkalte nordområdesatsingen noe som stort sett ville ha kommet i alle tilfeller, også om man ikke hadde utstyrt dem med en høyprofilert overbygning med den magiske merkelappen *Nordområdene*? Iallfall kan vi merke oss at denne Nordområde-retorikken er blitt noe som geskjeftige operatører gjerne ser seg tjent med å henge seg på og få en del av. For eksempel kunne man for et par måneder siden lese i [Aftenposten](#) at regjeringens Nordområdestrategi ville bli utnyttet for å gi drahjelp for dem som ville ha vinter-OL i 2018 til Tromsø.

Og når vi hører de tidsriktige uttrykkene som knyttes til dette saksfeltet: *Helhetlig, integrert, tverrsektoriell, samordnet grep, sektorovergripende tilnærming*, osv. – så kan det saktens være på sin plass å stille spørsmålet om hvor radikal og nyskapende dene tilnærmingen egentlig er – om alt egentlig var så forfedelig mye annerledes før ...?

Jeg skal ikke påstå at jeg kan servere noe kjapt svar på disse spørsmålene.

Men det gjelder i statsforvaltningen som vel også andre steder, at man stundom må være på vakt mot å bli revet med av sin egen retorikk.

Og jeg vil gjerne si – og av og til kan det være nyttig å minne oss selv om – at heldigvis er det fremdeles slik at ikke *alt* er politikk her i Kongeriket. Dét gjelder også spørsmål som angår Nordområdene og deres betydning for Norge.

Takk for oppmerksomheten!